

Bruksela, 28 marca 2025 r.
(OR. en)

7558/25

AG 39
CIVCOM 77
COCON 14
COTER 46
CSDP/PSDC 202
CYBER 84
HYBRID 27
IPCR 21
JAI 388
MI 180
POLMIL 80
PROCIV 30
RELEX 392
SAN 134

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	27 marca 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	JOIN(2025) 130 final
Dotyczy:	WSPÓLNY KOMUNIKAT DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie strategii na rzecz unii gotowości

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument JOIN(2025) 130 final.

Zał.: JOIN(2025) 130 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

WYSOKI PRZEDSTAWICIEL UNII
DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I
POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

Bruksela, dnia 26.3.2025 r.
JOIN(2025) 130 final

**WSPÓLNY KOMUNIKAT DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-
SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

w sprawie strategii na rzecz unii gotowości

Wprowadzenie

Pokój i stabilność są nieodłącznym elementem europejskiej integracji. Jednak Europa mierzy się z nową rzeczywistością, którą charakteryzują rosnące zagrożenia i głęboka niepewność. Stałym elementem dzisiejszej rzeczywistości stały się: bezprawna wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie, rosnące napięcia geopolityczne, sponsorowane przez niektóre państwa ataki hybrydowe i cyberataki, sabotaż wymierzony w aktywa strategiczne, zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje oraz wojna radioelektroniczna. Jest to sygnał alarmowy dla Europy.

Pandemia COVID-19 pogłębiła istniejące nierówności i pokazała, że unijne usługi zdrowotne i łańcuchy dostaw, w tym dostaw energii, produktów medycznych, żywności i surowców krytycznych, mogą zostać poważnie zakłócone. W obecnej sytuacji, nacechowanej ostrą konkurencją geopolityczną i gospodarczą oraz konfliktami, są one w coraz większym stopniu podatne na manipulację i wymuszenie ekonomiczne.

Ponadto UE jest coraz bardziej narażona na skutki zmiany klimatu, nieprzerwanej degradacji środowiska oraz ryzyko kolejnych pandemii w przyszłości. Europa jest najszybciej ocieplającym się kontynentem. Nasz kontynent doświadczył niszczycielskich klęsk żywiołowych, od powodzi poprzez susze i pożary lasów, po erozję obszarów przybrzeżnych, fale upałów i fale chłodu oraz burze. Jeżeli nie zwiększymy potencjału strukturalnego naszych społeczeństw w zakresie zarządzania ryzykiem, koszty ludzkie, gospodarcze i społeczne wynikające ze zmiany klimatu będą w najbliższych latach rosnąć, wraz z rosnącą presją generowaną przez negatywne skutki zmiany klimatu w innych częściach świata, takie jak zakłócenia na szlakach handlowych oraz w globalnych łańcuchach dostaw. Klimat, środowisko naturalne i bezpieczeństwo są ze sobą ściśle powiązane.

Europa zareagowała na wymienione wyżej kryzysy, wykazując się bezprecedensowym tempem działania i determinacją, okazując solidarność i odporność. Szybko ustanowiła Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia, opracowała strategię wspólnego zamawiania szczepionek przeciwko COVID-19 oraz stworzyła programy SURE¹ i NextGenerationEU, aby zaradzić gospodarczemu i społecznemu skutkom pandemii. Komisja utorowała drogę, proponując rozwiązania mające na celu złagodzenie gwałtownego wzrostu cen energii i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw, w tym dzięki innowacyjnym rozwiązaniom transportowym. W UE przyjęto miliony ukraińskich uchodźców, którym udzielono schronienia. Swojej wartości dodanej wielokrotnie dowiodły europejskie narzędzia, takie jak Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (UMOL) oraz strategiczna rezerwa europejskich zdolności reagowania na klęski i katastrofy oraz gromadzenia zapasów (rescEU).

Żaden z poważnych kryzysów ostatnich lat nie był kryzysem odosobnionym ani krótkotrwałym. Kryzysy te wpisują się w szerszą tendencję, za którą stoją długofalowe zmiany polityczne, ekonomiczne, klimatyczne, środowiskowe i technologiczne. Europa nie może pozwolić sobie jedynie na działania reaktywne.

W sporządzonym przez Sauliego Niinistö sprawozdaniu na temat przygotowania i gotowości UE² stwierdzono, że kwestią bardzo pilną jest wzmocnienie przygotowania cywilnego i wojskowego Europy oraz jej gotowości w tym zakresie, tak aby możliwe było sprostanie pogłębiającym się wyzwaniom dnia dzisiejszego, a także przyszłym kryzysom. W sprawozdaniu wezwano do głębokiej zmiany sposobu myślenia; uznano w nim również, że

¹ Tymczasowe wsparcie w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej

² [Razem bezpieczniej](#) – Wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej Europy.

gotowość leży nie tylko w gestii poszczególnych państw członkowskich, lecz jest wspólnym europejskim przedsięwzięciem wymagającym przejęcia przez Unię większej roli, jeżeli chodzi o koordynację i wspieranie państw członkowskich³. Niniejsza strategia opiera się na sprawozdaniu Sauliego Niinistö i zawiera plan działania prowadzący w kierunku unii gotowości.

³ Strategia ta opiera się również na programie strategicznym UE na lata 2024–2029 oraz konkluzjach Rady Europejskiej z czerwca 2023 r., marca 2024 r. i grudnia 2024 r. oraz na wytycznych politycznych Komisji na lata 2024–2029.

Dlaczego potrzebna nam jest unia gotowości

W ciągu ostatnich lat UE opracowała i wzmocniła swoje liczne narzędzia, aby stworzyć strukturalną odporność pozwalającą na przeciwdziałanie niektórym rodzajom ryzyka i reagowanie na kryzysy w szeregu sektorów. Zebrane doświadczenia uwypukliły jednak liczne niedociągnięcia w unijnych ramach gotowości.

Po pierwsze, zarządzanie kryzysowe w UE ma w przeważającej części charakter reaktywny, a nie proaktywny. Wynika to m.in. z niedostatecznego wykorzystania prognoz strategicznych, możliwości przewidywania i narzędzi wczesnego ostrzegania. Brakuje zintegrowanej oceny ryzyk, zagrożeń i ich oddziaływania kaskadowego, również w przypadku, gdy mają one swoje źródło poza Unią.

Po drugie, unijny zestaw narzędzi zarządzania kryzysowego jest rozdrobniony między różne instytucje, służby i agencje oraz boryka się z lukami sektorowymi i transgranicznymi w zakresie koordynacji. Brak jest koordynacji cywilno-wojskowej, wzmocnić należy powiązania między wewnętrznymi i zewnętrznymi działaniami UE.

Po trzecie, istniejące struktury i mechanizmy na szczeblu UE mają swoje ograniczenia pod względem zakresu oraz zasobów. Reagowanie kryzysowe opiera się na ograniczonym zaangażowaniu całego społeczeństwa, w tym sektora prywatnego. Unijne mechanizmy finansowania wykazują się niedostateczną elastycznością, budżety poszczególnych państw są niewystarczająco dostosowane pod względem strategicznym.

Unia gotowości będzie stanowić wartość dodaną w stosunku do działań państw członkowskich, w szczególności uzupełni ona wysiłki podejmowane na szczeblu krajowym, wzmocni koordynację i efektywność oraz upowszechni kulturę gotowości i odporności. Zachowane zostanie przy tym pełne poszanowanie zasady pomocniczości i kompetencji krajowych oraz uwzględnione zostaną szczególne uwarunkowania poszczególnych państw członkowskich. Unia gotowości posłuży jako wsparcie zobowiązania państw członkowskich do działania w duchu solidarności i wzajemnej pomocy w sytuacji każdego kryzysu, niezależnie od jego rodzaju, jak stanowi art. 222 TFUE⁴.

Ogólnym celem unii gotowości jest stworzenie bezpiecznej i odpornej UE, dysponującej potencjałem wymaganym do przewidywania zagrożeń – niezależnie od ich charakteru lub źródła – i radzenia sobie z tymi zagrożeniami, zapewnienie, aby europejscy obywatele mieli odpowiednią ochronę i byli odpowiednio przygotowani, oraz zagwarantowanie niezbędnych funkcji społecznych w każdych okolicznościach. Wymaga to nowego sposobu myślenia o gotowości. Decydujące znaczenie ma podnoszenie świadomości w tym zakresie i wzmacnianie pozycji wszystkich zainteresowanych stron (w tym obywateli), tak aby uczestniczyły one w zapewnianiu indywidualnej i zbiorowej gotowości.

Lepiej przygotowana Europa wymaga ściślejszej koordynacji między państwami członkowskimi, a także innymi zainteresowanymi stronami i partnerami międzynarodowymi, w szczególności partnerami objętymi procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa – ich gotowość i odporność ma kluczowe znaczenie także dla naszego bezpieczeństwa. Istotna rola przypada unijnemu sektorowi badań naukowych i innowacji, który powinien umożliwiać nieprzerwane dostosowywanie i optymalizowanie strategii reagowania na kryzysy oraz jej aktualizowanie zgodnie z najnowszym stanem wiedzy. W sektorze badań naukowych

⁴ „Unia i jej Państwa Członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiekolwiek Państwo Członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka (...)”.

i innowacji należy inwestować w podniesienie wiedzy o zagrożeniach dla bezpieczeństwa i zagrożeniach hybrydowych oraz zwiększenie odporności na takie zagrożenia, również w ramach współpracy międzynarodowej.

Jak stworzyć unię gotowości

Mając na uwadze zarządzenie istniejącym niedociągnięciom w zakresie działań UE oraz dążąc do stworzenia prawdziwej unii gotowości, niniejszą strategię oparto na szeregu zasad, a są one następujące:

- = **Zintegrowane podejście uwzględniające wszystkie zagrożenia**, które obejmuje pełen zakres ryzyk i zagrożeń, zarówno naturalnych, jak i wywołanych przez człowieka, i które skupia wszystkie dostępne narzędzia.
- = **Podejście obejmujące całą administrację rządową**, w ramach którego skupione zostają wszystkie odpowiednie podmioty na wszystkich szczeblach sprawowania rządów (lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym), oraz promowana jest współpraca, spójność polityki i wzajemne udostępnianie zasobów. Celem tego podejścia jest kompleksowe przeciwdziałanie rosnącemu ryzykom i zagrożeniom, ich interakcjom i efektom kaskadowym. Podejście to przewiduje skuteczną współpracę między organami cywilnymi i obronnymi, a także spójną integrację wymiaru wewnętrznego i zewnętrznego.
- = **Podejście obejmujące całe społeczeństwo**, które wspiera inkluzywną kulturę gotowości i odporności, angażując obywateli, społeczności lokalne i społeczeństwo obywatelskie, przedsiębiorstwa i partnerów społecznych, jak również społeczności naukowe i akademickie.

Zapewnienie trwałej gotowości ma swoją cenę. Inwestycje w zakresie gotowości generują koszty. Jednak nad kosztami tymi przeważają długoterminowe korzyści w postaci zapewnienia odporności, ograniczenia zakłóceń, niższych wydatków na odbudowę oraz długoterminowej konkurencyjności. Finansowanie na szczeblu UE musi być elastyczne, skalowalne i ukierunkowane na przeciwdziałanie wszystkim zagrożeniom. Dzięki temu Unia będzie mogła działać szybko i w duchu solidarności na wszystkich etapach kryzysu, przy pełnym poszanowaniu odpowiednich obowiązków UE i państw członkowskich. W związku z tym uwzględnienie kwestii gotowości i odporności w programach budżetowych UE od samego początku może przyczynić się do zmniejszenia podatności na zagrożenia i narażenia na ryzyko, a tym samym do ograniczenia kosztów działań naprawczych.

Aby unia gotowości powstała zgodnie z tymi zasadami, strategię oparto na unijnych celach w zakresie odporności na klęski i katastrofy⁵ – ma to pozwolić na przewidywanie, realizowanie działań przygotowawczych, ostrzeganie, reagowanie i zabezpieczanie. Zaproponowano w niej działania w siedmiu obszarach:

- Prognozowanie i przewidywanie
- Odporność niezbędnych funkcji społecznych
- Gotowość ludności
- Współpraca publiczno-prywatna
- Współpraca cywilno-wojskowa
- Koordynacja reagowania kryzysowego
- Odporność dzięki partnerstwom zewnętrznym

⁵ Unijne cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy – Komisja Europejska: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en?prefLang=pl

W strategii określono 30 działań kluczowych dotyczących co najmniej jednego celu w powyższych obszarach; strategii towarzyszy plan działania (zob. załącznik).

Strategia uzupełnia i jest uzupełniana przez inne kluczowe inicjatywy UE, w szczególności europejską strategię bezpieczeństwa wewnętrznego, białą księgę w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030, europejski plan w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, akt dotyczący leków o krytycznym znaczeniu, Pakt dla czystego przemysłu, europejski pakt na rzecz oceanów, europejską tarczę demokracji, unię umiejętności i unię równości.

1. PROGNOZOWANIE I PRZEWIDYWANIE

W przypadku poważnych kryzysów ogromne znaczenie ma czas. Jest on jednak równie istotny w przypadku ich przewidywania. Bardzo ważne są prognozy strategiczne, orientacje sytuacyjne oraz wczesne ostrzeganie, należy je nieprzerwanie udoskonalać. Wczesna identyfikacja ryzyka i zagrożeń pozwala zaoszczędzić cenny czas i pomaga w zapobieganiu kryzysom lub ułatwia reagowanie w sytuacjach kryzysów oraz minimalizowanie ich skutków. Zasadnicze znaczenie mają międzysektorowe oceny ryzyka na szczeblu UE, poparte dowodami i opiniami naukowymi, którym towarzyszą regularne testy warunków skrajnych i oceny zagrożenia.

Potencjał UE musi obejmować w pełni interoperacyjne, kompleksowe i wielozadaniowe systemy wczesnego ostrzegania, które bazują na szybko udostępnianych i wiarygodnych danych, pozwalając decydentom na pozyskanie lepszych informacji o zagrożeniach i ich potencjalnych, wzajemnie powiązanych skutkach.

Podejście uwzględniające wszystkie zagrożenia pozwalające na powiązanie ocen ryzyka i zagrożeń musi być źródłem użytecznych informacji na potrzeby podejmowania decyzji, umożliwiając zrównoważone działania UE w celu skuteczniejszego powstrzymywania zagrożeń i reagowania na nie. Musi umożliwiać ono dostosowanie ocen ryzyka na szczeblu krajowym i unijnym z uwzględnieniem danych i analiz ekspertów w ramach podejścia międzysektorowego i transgranicznego.

Podstawą kultury nieustannego udoskonalania powinny być ramy systematycznej oceny, testy warunków skrajnych oraz szkolenia. Za pośrednictwem regularnych testów sprawności unijnych mechanizmów, narzędzi i instrumentów zarządzania kryzysowego konieczne jest: (i) zapewnienie sprawności i spójności tych mechanizmów, narzędzi i instrumentów; (ii) umożliwienie określenia najlepszych praktyk, a także luk i zdolności nadmiarowych; oraz (iii) przyczynienie się do maksymalizacji synergii i efektywności.

Działania kluczowe

1) Opracowanie kompleksowej unijnej oceny ryzyka i zagrożeń

Mając na uwadze zapewnienie w pełni zintegrowanego podejścia, Komisja i wysoka przedstawicielka opracują, przy wsparciu agencji UE, kompleksową (międzysektorową i uwzględniającą wszystkie zagrożenia) unijną ocenę ryzyka i zagrożeń. W ocenie znajdą się spostrzeżenia z wielu obszarów polityki, w tym bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego. Będzie ona opierać się na analizach naukowych, sfinansowanych przez UE badaniach naukowych i innowacjach, systemach wczesnego ostrzegania w czasie rzeczywistym, monitorowaniu satelitarnym i danych geoprzestrzennych, np. na usłudze programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego, jak również na istniejących ocenach na szczeblu unijnym i krajowym oraz na spostrzeżeniach ze środowiska biznesu. W ramach opracowywania kompleksowej oceny uproszczone zostaną obowiązki

sprawozdawcze w celu wyeliminowania zbędnych obciążeń administracyjnych i podniesienia efektywności. Decydujące znaczenie będzie miała pojedyncza komórka analiz wywiadowczych (SIAC) jako pojedynczy punkt gromadzenia danych wywiadowczych poszczególnych państw członkowskich. SIAC zostanie wzmocniony do końca 2025 r. dzięki zwiększeniu środków i dzięki dodatkowym zasobom, zgodnie ze wspólnym dokumentem wysokiej przedstawicielki i państw członkowskich.

W stosownych przypadkach ocena zostanie przedstawiona Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2) Stworzenie „tablicy wskaźników kryzysu” dla decydentów

Komisja i wysoka przedstawicielka opracują, we współpracy z państwami członkowskimi i przy wsparciu odpowiednich agencji UE, „tablicę wskaźników kryzysu”, która połączy sektorowe systemy szybkiego ostrzegania i usprawni koordynację na potrzeby decydentów.

Kompleksowa unijna ocena ryzyka i zagrożeń oraz „tablica wskaźników kryzysu” będą przedmiotem dyskusji kolegium komisarzy, w szczególności w formacie kolegium ds. bezpieczeństwa, i umożliwią pogłębienie zrozumienia europejskiego bezpieczeństwa i europejskiego środowiska strategicznego oraz wskazanie orientacyjnego kierunku działań Komisji w zakresie gotowości i odporności.

3) Wzmocnienie Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC)

Przyjęcie bardziej proaktywnego podejścia w zarządzaniu sytuacjami wyjątkowymi i kryzysowymi wymaga dodatkowego wyposażenia ERCC, aby mogło ono: (i) sporządzać regularne operacyjno-orientacyjne briefingi na temat międzysektorowych zagrożeń związanych ze wszystkimi rodzajami ryzyka; (ii) identyfikować i analizować efekty kaskadowe takich zagrożeń; oraz (iii) tworzyć scenariusze.

4) Opracowanie unijnego katalogu na potrzeby szkoleń oraz platformy wymiany doświadczeń

Komisja i wysoka przedstawicielka opracują katalog metod i wytycznych dla państw członkowskich służących udoskonaleniu szkoleń w zakresie gotowości; pozwoli to na zapewnienie skoordynowanej i skutecznej gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej oraz reagowania w takiej sytuacji. Opracują ponadto kompleksowy i inkluzywny ogólnounijny plan na potrzeby szkoleń i rozwoju umiejętności obejmujący bezpieczeństwo, obronność i zarządzanie kryzysowe, aby wyposażyć specjalistów, wolontariuszy i decydentów w niezbędną wiedzę fachową we wszystkich sektorach i we wszystkich państwach członkowskich. Na szczeblu UE utworzona zostanie platforma wymiany zgromadzonych z doświadczeń; znajdą się na niej wnioski wyciągnięte podczas minionych kryzysów oraz ćwiczenia przygotowane pod kątem przyszłych starań w zakresie reagowania.

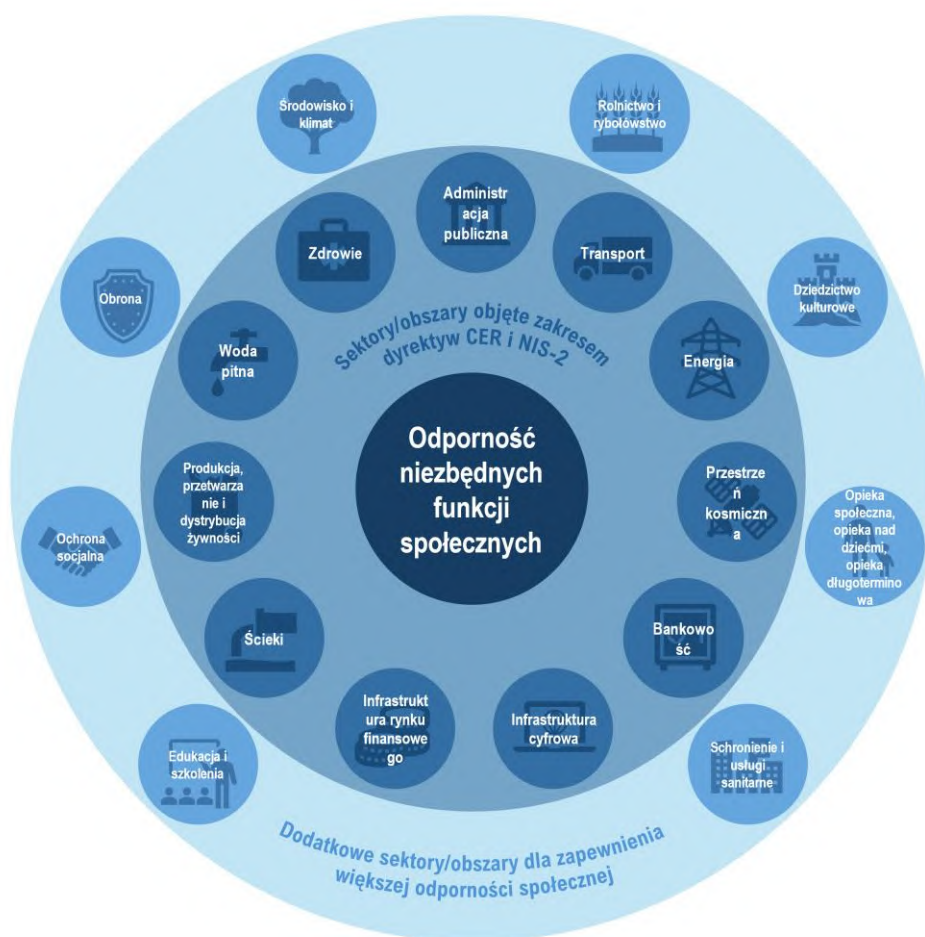
5) Ustanowienie unijnego programu obserwacji Ziemi w ramach usługi rządowej (EOGS)

UE opracuje unijny program obserwacji Ziemi w ramach usługi rządowej (EOGS), dzięki któremu zapewnione zostanie bezpieczne, wiarygodne, szybkie, nieprzerwane i ukierunkowane wykrywanie satelitarne jako wzmocnienie istniejących obecnie i zaplanowanych zdolności; w tym celu wykorzystane zostaną długoletnie doświadczenia związane z wykorzystywaniem programu Copernicus do wspierania zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa.

2. ODPORNOŚĆ NIEZBĘDNYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH

Niezbędne funkcje społeczne to podstawowe systemy i struktury, które umożliwiają funkcjonowanie społeczeństwa, a jednocześnie chronią nasze społeczeństwa, gospodarki, kulturę i instytucje demokratyczne w każdych okolicznościach. Funkcje te obejmują przede wszystkim bezpieczeństwo ludności UE, w tym ochronę przed klęskami żywiołowymi, ciągłość sprawowania rządów i podejmowania decyzji, procesy demokratyczne, spójność społeczną i stabilność gospodarczą oraz bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne. Tworzą one fundament stabilnego i bezpiecznego społeczeństwa.

Istniejące ramy prawne UE⁶ obejmują większość obszarów (zob. wykres poniżej) zapewniających niezbędne funkcje społeczne. Między innymi przekrojowe prawodawstwo na wypadek kryzysu, a także sektorowe plany awaryjne i przepisy zwiększające odporność naszych społeczeństw, dotyczące np. bezpieczeństwa żywnościowego, wody pitnej, dostaw energii, telekomunikacji i transportu, gospodarowania odpadami, systemów opieki zdrowotnej, norm budowlanych, ochrony przyrody, planów powodziowych, usług finansowych i inne.

⁶ Takie jak dyrektywa w sprawie odporności podmiotów krytycznych (dyrektywa CER) oraz dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych (NIS2), rozporządzenie w sprawie energii elektrycznej, rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego, unia bankowa, akt w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej – DORA, transeuropejska sieć transportowa – TEN-T, Europejska Unia Zdrowotna, akt o sytuacji nadzwyczajnej na rynku wewnętrznym i odporności rynku wewnętrznego (IMERA).

Aby niezbędne funkcje społeczne mogły być utrzymane w każdych okolicznościach, muszą funkcjonować odpowiednie ramy: *Po pierwsze*, UE musi dysponować odpowiednimi narzędziami służącymi ochronie demokratycznych rządów i procesów decyzyjnych, zapewniającymi skuteczne ograniczanie ryzyka i reagowanie kryzysowe na szczeblu europejskim. *Po drugie*, dla stabilności i odporności gospodarczej i finansowej ogromne znaczenie ma integralność jednolitego rynku, wspierana przez swobodny przepływ osób, towarów, kapitału i usług oraz solidną politykę społeczną, gospodarczą i fiskalną. *Po trzecie*, UE musi chronić środowisko, promować rozwiązania oparte na przyrodzie oraz zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi. *Po czwarte*, aby wzmocnić strategiczną autonomię i zmniejszyć podatność na zagrożenia, UE musi wzmocnić obieg zamknięty, długoterminowe bezpieczeństwo łańcucha dostaw i odporność na wymuszenie zewnętrzne, zapewniając dostęp do surowców, towarów podstawowych i dostaw o krytycznym znaczeniu, jak również zoptymalizować wykorzystanie aktywów i usług kosmicznych, inwestując jednocześnie w badania naukowe i innowacje w celu utrzymania konkurencyjności przemysłu i wiodącej pozycji technologicznej.

Działania kluczowe

6) Uwzględnianie gotowości w politykach i działaniach UE w różnych obszarach na etapie projektowania

Należy uwzględnić kwestie gotowości i bezpieczeństwa, a następnie włączyć je do głównego nurtu prawodawstwa, polityk i programów UE w różnych obszarach. Nowe polityki, przepisy i programy będą przygotowywane lub poddawane przeglądowi z uwzględnieniem perspektywy gotowości i bezpieczeństwa. Określane będą przy tym w spójny sposób potencjalne skutki preferowanego wariantu strategicznego dla gotowości i bezpieczeństwa. Wsparciem w tym zakresie posłużą regularne szkolenia dla decydentów politycznych w Komisji.

Dla odporności i gotowości kluczowe znaczenie ma rozsądna polityka gospodarcza i społeczna, koordynowana w ramach europejskiego semestru. W stosownych przypadkach w ramach semestru ocenie poddane zostaną postępy we wdrażaniu reform strukturalnych, które są istotne również z punktu widzenia gotowości. Polityki gospodarcze i społeczne, które mają zasadnicze znaczenie z punktu widzenia gotowości, mogą znaleźć dalsze odzwierciedlenie w zaleceniach dla poszczególnych krajów. Państwa członkowskie będą w ten sposób mobilizowane do realizacji i wdrażania tych reform.

Zmniejszenie powiązanych obciążeń administracyjnych i usprawnienie procedur zaowocuje elastyczniejszymi i skuteczniejszymi działaniami w zakresie gotowości. Komisja określi, w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, niezbędne działania prowadzące do uproszczeń.

Komisja oceni potrzebę i wykonalność unijnego aktu dotyczącego gotowości, który miałby przyczynić się do wzmocnienia odporności niezbędnych funkcji społecznych przez ustanowienie wspólnych norm i mierzalnych celów długoterminowych.

7) Przyjęcie minimalnych wymogów dotyczących gotowości

Priorytetem wymagającym bezpośredniej realizacji jest pilna i pełna transpozycja oraz wdrożenie unijnych ram prawnych, w szczególności dyrektyw CER i NIS 2. Zostanie to wyjaśnione także w przyszłej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego. Opierając się na procesie wdrożenia tych dyrektyw, Komisja oceni konieczność przyjęcia dodatkowych środków.

Jednocześnie Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi w celu określenia dalszych sektorów i usług nieobjętych obecnym prawodawstwem, w odniesieniu do których może zaistnieć potrzeba podjęcia działań. Na podstawie wspomnianej oceny Komisja przedstawi zalecenia dotyczące minimalnych wymogów w zakresie gotowości, w tym mechanizmu monitorowania. Wymogi te będą dostosowane do celów w zakresie odporności na klęski i katastrofy i będą stanowić uzupełnienie podstawowych wymogów Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) w zakresie odporności⁷.

Instytucje UE podejmą działania mające na celu zwiększenie ich własnej gotowości wewnętrznej, w szczególności poprzez udoskonalenie bezpiecznej komunikacji między instytucjami UE a państwami członkowskimi.

8) Przegląd Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności

Komisja dokona przeglądu ram legislacyjnych Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, aby zwiększyć jego skuteczność i efektywność w sytuacjach wyjątkowych i kryzysowych o dużym zasięgu oddziaływania, wymagających zdecydowanej reakcji i koordynacji na szczeblu europejskim.

9) Przedstawienie wniosku w sprawie unijnej strategii gromadzenia zapasów

Komisja przedstawi wniosek w sprawie unijnej strategii gromadzenia zapasów, w której uwzględnione zostaną wszystkie dotychczasowe starania podejmowane w poszczególnych sektorach na rzecz gromadzenia zapasów. Poprawi to dostęp do zasobów krytycznych w całej UE – na przykład na potrzeby reagowania na sytuacje wyjątkowe i klęski żywiołowe – do medycznych środków przeciwdziałania, surowców krytycznych, sprzętu energetycznego, obiektów gwarantujących schronienie oraz ewentualnie produktów rolno-spożywczych i wody. Celem strategii jest połączenie scentralizowanych rezerw na szczeblu UE i wkładu wnoszonego przez państwa członkowskie, ze wsparciem ze strony partnerstw publiczno-prywatnych. Pozwoli to zapewnić skuteczność, skalowalność i efektywność pod względem kosztów.

Komisja przedstawi również strategię wspierania medycznych środków przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia publicznego, co zwiększy bezpieczeństwo zdrowotne UE, wzmocni konkurencyjność UE i przyczyni się do ochrony społeczeństwa przed transgranicznymi zagrożeniami dla zdrowia, w tym zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiologicznymi i jądrowymi (CBRJ). Uzupełnieniem tego byłyby środki dotyczące zapasów na wypadek sytuacji kryzysowej, przewidziane w zaproponowanym niedawno akcie dotyczącym leków o krytycznym znaczeniu.

10) Przedstawienie planu w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

Komisja przedstawi europejski plan w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, aby wesprzeć państwa członkowskie w przygotowywaniu się na ryzyko związane z klimatem i wzmacnianiu odporności Unii. Plan będzie oparty na Europejskiej ocenie ryzyka związanego z klimatem i będzie przewidywał uwzględnienie „gotowości na etapie projektowania” w odpowiednich politykach sektorowych i inwestycjach UE, a ponadto wzmocni proaktywne zarządzanie ryzykiem związanym z klimatem, środowiskiem i wodą w całej UE. Plan posłuży jako wsparcie dla obywateli, przedsiębiorstw i decydentów dzięki określeniu wspólnych scenariuszy odniesienia w obszarze klimatu.

⁷ [NATO – Temat: Odporność, gotowość cywilna i art. 3](#)

11) Zapewnienie zaopatrzenia w wodę i w inne zasoby naturalne o krytycznym znaczeniu

Woda, gleba i inne zasoby naturalne mają ogromne znaczenie nie tylko dla zaopatrzenia w żywność, ale również dla prawidłowego funkcjonowania naszej gospodarki. Według Europejskiego Banku Centralnego prawie 75 % kredytów bankowych dla przedsiębiorstw w strefie euro przyznaje się przedsiębiorstwom, które są w dużym stopniu uzależnione od co najmniej jednej usługi ekosystemowej, a przede wszystkim od wody. Komisja proponuje europejską strategię odporności wodnej, która wytyczy drogę do bezpieczeństwa wodnego i odporności wodnej poprzez zapewnienie dostępności czystej wody i lepszą ochronę UE przed zagrożeniami związanymi z wodą. W strategii promowane będą rozwiązania oparte na zasobach przyrody, co pozwoli zwiększyć gotowość i odporność, w tym na wypadek klęsk żywiołowych. Opierając się na unijnej strategii dotyczącej biogospodarki i na akcie w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym, Komisja podejmie działania na rzecz powszechniejszego stosowania w naszych łańcuchach wartości powtórnie wykorzystywanych materiałów pochodzenia biologicznego; dzięki temu wzrośnie nasza niezależność od importu surowców krytycznych.

3. GOTOWOŚĆ LUDNOŚCI

Gotowość jest odpowiedzialnością zbiorową. Kluczową rolę odgrywają wszyscy: organy publiczne, media, instytucje edukacyjne, szkoleniowe i kulturalne, organizacje młodzieżowe i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, partnerzy społeczni, przedsiębiorstwa, lokalne sieci i społeczności oraz obywatele – począwszy od najmłodszych lat. Ostatnie badania Eurobarometru⁸ pokazują, że w 2024 r. prawie połowa Europejczyków (49 %) nie czuła się dobrze poinformowana o ryzyku związanym z klęskami żywiołowymi, które mogą ich dotyczyć, a 65 % z nich twierdziło, że potrzebują więcej informacji, aby móc przygotować się na wypadek klęski żywiołowej lub sytuacji wyjątkowej.

Świadomość ryzyk i zagrożeń ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby obywatele i społeczności UE aktywnie uczestniczyli w działaniach na rzecz gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i reagowania w sytuacji kryzysu. Czynnikiem wpływającym negatywnie na gotowość jest nierówność. Kryzysy w nieproporcjonalny sposób dotyczą kobiety i grupy szczególnie podatne na zagrożenia, np. dzieci, osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, osoby doświadczające dyskryminacji, ubóstwa lub wykluczenia społecznego, co nierzadko nasila istniejące już wcześniej niekorzystne położenie i nierówności. W związku z tym w całym procesie gotowości należy uwzględnić kwestie równości, zgodnie ze strategią na rzecz unii równości, a w szczególności zgodnie z planem działania na rzecz praw kobiet. Szczególnie szkodliwe są dezinformacja oraz zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje, jako że podważają zaufanie publiczne i mogą pogłębiać skutki kryzysów. Podobnie, negatywny wpływ na gotowość społeczeństwa ma brak dostępu do informacji.

Konieczna jest zmiana paradygmatu i ukształtowanie sposobu myślenia sprzyjającego kulturze gotowości i odporności.

Wspieranie kultury gotowości sprzyjającej włączeniu społecznemu i międzypokoleniowej odporności społecznej

⁸ Postrzeganie zarządzania kryzysowego UE – czerwiec 2024 r.

Gotowość należy osiągnąć we wszystkich grupach społeczeństwa. Należy wspierać budowanie społeczności i wolontariat. Za pośrednictwem usług społecznych i odpowiedniej ochrony socjalnej trzeba zagwarantować, aby w działaniach na rzecz gotowości nikt nie został pominięty. Korzystając z najlepszych praktyk, w tym z doświadczeń Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, Komisja i państwa członkowskie powinny zachęcać do samodzielności i odporności psychologicznej oraz zapewnić większą gotowość jednostek i gospodarstw domowych, również w ujęciu międzypokoleniowym.

Komisja będzie pracować nad europejskim mechanizmem obrony cywilnej⁹, w którym uwzględnione zostaną wszystkie aspekty zarządzania kryzysowego i zarządzania klęskami żywiołowymi, aby wspierać dalszy rozwój świadomości społecznej oraz inwestować w edukację obywateli w zakresie ryzyka.

Zwiększenie odporności obywateli przez wzmocnienie ich pozycji

Obywatele i społeczności w całej UE muszą mieć możliwość dostępu do wiarygodnych informacji wysokiej jakości, muszą dysponować odpowiednimi umiejętnościami pozwalającymi na ocenę tych informacji, muszą aktywnie angażować się w zapobieganie kryzysom oraz być dostatecznie przygotowani do reagowania na nie. Jak podkreślono podczas prac przygotowujących unię umiejętności, kluczową rolę w kształtowaniu umiejętności cyfrowych oraz umiejętności korzystania z mediów, jak również zdolności krytycznego myślenia, promowaniu zaangażowania obywatelskiego i edukacji obywatelskiej, pełnią szkoły, nauczyciele, osoby pracujące z młodzieżą i szkoleniowcy. W te działania w zakresie gotowości istotny wkład mogą wnieść partnerzy społeczni, m.in. poprzez informowanie i szkolenie pracowników. Aby bardziej systematycznie przeciwdziałać zagranicznemu manipulowaniu informacją oraz dezinformacji, należy w pełni wykorzystać unijny zestaw narzędzi FIMI, akt o usługach cyfrowych oraz zapowiedzianą europejską tarczę demokracji.

Udoskonalenie systemu ostrzegania ludności i komunikacji kryzysowej

Udoskonalony musi zostać ogólnoeuropejski system ostrzegania ludności, jak również dostępny i sprzyjający włączeniu społecznemu system komunikacji kryzysowej – zarówno w okresie poprzedzającym kryzys (informowanie o ryzyku), jak i w trakcie kryzysu (komunikacja kryzysowa), tak aby informacje docierały do wszystkich osób, niezależnie od ich wieku, języka, którym się posługują, statusu prawnego itd. Doświadczenia z niedawnych sytuacji kryzysowych wskazują na potrzebę zwracania się w szczególności do grup podatnych na zagrożenia, osób doświadczających dyskryminacji, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także osób z państw trzecich (turystów, pracowników sezonowych, migrantów) oraz na konieczność zapobiegania dezinformacji. W ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej¹⁰ mogłaby zostać opracowana funkcja ostrzegania ludności pozwalająca na wysyłanie powiadomień alarmowych. Dzięki temu władze mogłyby w prosty i wiarygodny sposób bezpośrednio komunikować się z obywatelami oraz przekazywać im ostrzeżenia i powiadomienia alarmowe.

⁹ Pojęcie mechanizmu obrony cywilnej pozostaje bez uszczerbku dla terminologii stosowanej przez państwa członkowskie w odniesieniu do instrumentów lub mechanizmów o zakresie porównywalnym z zakresem mechanizmu określanego w niniejszej strategii jako mechanizm obrony cywilnej.

¹⁰ Europejski portfel tożsamości cyfrowej to zbiór bezpiecznych, niezawodnych i prywatnych środków identyfikacji cyfrowej, z jakich będą mogli korzystać wszyscy obywatele w Europie. Każde państwo członkowskie zapewni wszystkim obywatelom, mieszkańcom i przedsiębiorstwom co najmniej jeden portfel, umożliwiający im potwierdzenie tożsamości, a także bezpieczne przechowywanie, udostępnianie i podpisywanie ważnych dokumentów cyfrowych. Unijne portfele cyfrowe będą dostępne w aplikacjach na telefony komórkowe oraz na innych urządzeniach od końca 2026 r.

Dostępność kluczowych umiejętności i zapewnienie mobilności pracowników w okresach kryzysu

Jak podkreślono podczas prac przygotowujących unię umiejętności, dla zapewnienia odpowiednich kompetencji pracowników oraz możliwości ich mobilizowania na obszarze całej UE w sytuacji kryzysu, decydujące znaczenie ma skuteczna polityka w zakresie kształcenia i szkolenia, również w zakresie funkcji krytycznych.

Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi oraz z partnerami społecznymi w celu: (i) zapewnienia dostępności i mobilności wykwalifikowanego personelu w sytuacjach wyjątkowych, dzięki opracowaniu ram dotyczących szybkiego rozmieszczania pracowników i wolontariuszy w całej UE; oraz (ii) zwiększenia atrakcyjności ścieżek kariery w obszarze ochrony ludności, służb ratunkowych, w tym opieki zdrowotnej, i bezpieczeństwa.

Działania kluczowe

12) Udoskonalenie systemów wczesnego ostrzegania

W ramach inicjatywy „PreparEU” Komisja opracuje wspólnie z państwami członkowskimi wytyczne, aby wzmocnić komunikację dotyczącą różnych zagrożeń i sytuacji poprzedzających kryzys oraz w trakcie kryzysu. Usługa programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego i satelitarna usługa ostrzegania o zagrożeniach systemu Galileo (EWSS), której uruchomienie przewiduje się niebawem, umożliwią krajowym organom ochrony ludności szybki dostęp do satelitarnych informacji w ramach wczesnego ostrzegania, aby organy te mogły bezpośrednio rozpowszechniać komunikaty ostrzegawcze wśród ludności.

13) Zwiększenie świadomości na temat ryzyk i zagrożeń

Komisja zaproponuje wprowadzenie Europejskiego Dnia Gotowości – jako wyraz uznania starań podejmowanych przez władze krajowe, regionalne i lokalne w celu zwiększenia gotowości i podniesienia świadomości odnośnie do potrzeb ludności w zakresie gotowości. Uzupełnieniem tej inicjatywy będą inne działania komunikacyjne, np. opracowane wspólnie z państwami członkowskimi wytyczne dotyczące sposobu informowania o różnych zagrożeniach i nieprzewidzianych sytuacjach, w tym o potrzebach grup najbardziej podatnych na zagrożenia. Pomocne będą również programy mające na celu zwiększenie świadomości, takie jak panele obywatelskie, portal EUvsDisinfo, kampanie internetowe oraz zestawy narzędzi służących komunikacji strategicznej i przeciwdziałaniu manipulacjom informacjami.

14) Opracowanie wytycznych dotyczących zapewnienia samowystarczalności ludności przez co najmniej 72 godziny

W przypadku ekstremalnych zakłóceń najbardziej decydujące są pierwsze godziny. Komisja zaproponuje wytyczne dla państw członkowskich, w których wskaże, jak zapewnić samowystarczalność ludności przez co najmniej 72 godziny. Wytyczne te, będące elementem inicjatywy PreparEU, dotyczyć będą kwestii przechowywania zapasów niezbędnych produktów, planowania kryzysowego, dostępności schronienia, środków mających na celu zapewnienie dostępności krytycznych obszarów i pomieszczeń oraz innych środków ochrony ludzi, zwierząt i mienia w przypadku kryzysu. Wytycznym towarzyszyć będą ukierunkowane kampanie i działania. Nowa unijna platforma internetowa zapewni obywatelom i osobom podróżującym dostosowane do potrzeb i dostępne informacje o zagrożeniach, na jakie mogą być narażeni, a także o praktycznych działaniach mających na celu ograniczenie tych zagrożeń.

15) Włączenie gotowości do szkolnych programów nauczania i kształcenia kadry pedagogicznej

Zgodnie z założeniami unii umiejętności, Komisja opracuje wytyczne dotyczące opracowywania programów nauczania, począwszy od wczesnej edukacji, aby wspierać nabywanie podstawowych umiejętności w zakresie gotowości, w tym umiejętności korzystania z mediów, jako narzędzia pozwalającego na aktywne i świadome obywatelstwo oraz zwalczanie dezinformacji i manipulacji informacjami. Nauczyciele będą mieli dostęp do zasobów i możliwości rozwoju zawodowego dzięki europejskiej platformie edukacji szkolnej.

16) Promowanie gotowości w programach skierowanych do młodzieży

W unijnych programach skierowanych do młodzieży, takich jak Europejski Korpus Solidarności i Erasmus+, ujęty zostanie nowy priorytet dotyczący gotowości. Pozwoli to na promowanie gotowości, odporności, uczestnictwa w życiu demokratycznym i zaangażowania obywatelskiego. Inicjatywa ta oparta będzie na podejściu oddolnym, zachęcającym organizacje i instytucje (uniwersytety, szkoły, organizacje kształcenia i szkolenia zawodowego, ośrodki kształcenia dorosłych, organizacje młodzieżowe i sportowe itp.) do ubiegania się o finansowanie.

17) Przyciąganie talentów w celu zwiększenia gotowości UE

Przyciąganie do Europy najbardziej utalentowanych naukowców jest nie tylko szansą, ale również koniecznością z punktu widzenia zapewnienia długoterminowej odporności i gotowości UE. W związku z tym UE w pilnym trybie przeanalizuje konkretne środki pozwalające na przyciąganie naukowców.

Unijna pula talentów ułatwi rekrutację osób spoza UE, które poszukują pracy. Pozwoli to wykwalifikowanym pracownikom ubiegać się o pracę w krytycznych sektorach związanych z gotowością, w których występują niedobory. Możliwe jest również ukierunkowanie partnerstw w zakresie talentów na wykwalifikowanych pracowników w sektorach krytycznych związanych z gotowością, a także podejmowanie w krajach partnerskich inwestycji w umiejętności powiązane.

4. WSPÓŁPRACA PUBLICZNO-PRYWATNA

Współpraca publiczno-prywatna jest decydującym filarem gotowości UE, gwarantując skuteczne i wydajne wykorzystanie zasobów, wiedzy fachowej i innowacji we wszystkich sektorach. Decydującą rolę w utrzymaniu niezbędnych funkcji społecznych i podstawowych usług mają do odegrania rolnictwo i rybołówstwo, przemysł i przedsiębiorstwa. Jednocześnie sektor prywatny jest w coraz większym stopniu narażony na ryzyko związane z klimatem i ryzyko środowiskowe, a także coraz wyższe koszty z nimi związane (np. koszty ubezpieczenia, utrata aktywów i szkody gospodarcze spowodowane ekstremalnymi zdarzeniami pogodowymi) oraz na zagrożenia bezpieczeństwa, np. zakłócenia łańcuchów dostaw i cyberataki. Wspierając współpracę publiczno-prywatną, UE może lepiej przewidywać zagrożenia, zabezpieczać podstawowe dostawy i chronić swoją autonomię strategiczną.

Zintensyfikowanie ustrukturyzowanego zaangażowania publiczno-prywatnego w zakresie gotowości

UE, organy publiczne i przemysł powinny wzmocnić mechanizmy pozwalające na: (i) ukierunkowaną dwukierunkową wymianę informacji; (ii) udział w prognozowaniu strategicznym lub inicjatywach w zakresie przewidywania; (iii) wspólne szkolenia; oraz (iv) skoordynowane reagowanie w sytuacji kryzysu. Opierając się na istniejących porozumieniach, UE powinna wzmocnić partnerstwa publiczno-prywatne, aby zabezpieczyć dostawy i usługi o krytycznym znaczeniu dzięki tworzeniu zapasów strategicznych, wspólnym zamówieniom,

umowom ramowym, dywersyfikacji źródeł i rozwiązaniom opartym na obiegu zamkniętym. W ten sposób zmniejszone zostaje ryzyko wynikające z zakłóceń i wstrząsów na rynku światowym. Ponadto należy opracować rozwiązania publiczne i prywatne pozwalające na sprostanie rosnącemu wyzwaniu, jakim jest ubezpieczenie od klęsk żywiołowych w UE. Oczekuje się, że luka w ochronie ubezpieczeniowej jeszcze się pogłębi, ze względu na rosnące ryzyko związane ze zmianą klimatu. Komisja zbada możliwe rozwiązania pozwalające na zmniejszenie takiej luki, w razie potrzeby podejmując działania następcze w związku z wnioskami Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych.

Jeżeli chodzi o istniejące unijne programy inwestycyjne i programy budowania zdolności, należy uwzględnić kwestie gotowości w przewidzianym w tych programach wsparciu na rzecz przedsiębiorstw i państw członkowskich. Będzie to uzupełnieniem środków politycznych wprowadzających kwestie gotowości do decyzji gospodarczych już na etapie planowania.

Działając zgodnie z założeniami unii umiejętności, UE powinna promować współpracę organizacji publicznych i prywatnych w strategicznych sektorach, takich jak cyberbezpieczeństwo, dbając o dostosowanie potrzeb siły roboczej i oferty edukacyjnej.

Działania kluczowe

18) Ustanowienie publiczno-prywatnej grupy zadaniowej ds. gotowości

Komisja powoła grupę zadaniową ds. gotowości, opierając się w tym celu na forum przemysłowym, Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, europejskiej sieci klastrów i na innych istniejących strukturach¹¹. W skład grupy zadaniowej wejdą najważniejsze zainteresowane strony reprezentujące organy publiczne, przemysł, przedsiębiorstwa, usługi finansowe, środowisko naukowe, partnerów społecznych i społeczeństwo obywatelskie. Celem grupy zadaniowej jest (i) współpraca prowadząca do wzmocnienia zarządzania na rzecz zarządzania ciągłością niezbędnych funkcji i podstawowych usług, (ii) wymiana informacji na temat podatności i możliwych zakłóceń w łańcuchu dostaw, (iii) zapewnienie wytycznych, ram i zachęt, które pomogą podmiotom prywatnym spełnić minimalne wymagania w zakresie gotowości, (iv) koordynowanie działań łagodzących we wszystkich sektorach krytycznych świadczących podstawowe usługi gwarantujące niezbędne funkcje społeczne oraz (v) wspieranie działań w zakresie komunikacji kryzysowej.

19) Opracowanie publiczno-prywatnych protokołów na wypadek sytuacji wyjątkowej

Komisja przeprowadzi wspólnie z państwami członkowskimi przegląd odpowiednich ram ustawodawczych i operacyjnych (w tym, w razie potrzeby, przegląd przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych), aby umożliwić ukierunkowaną elastyczność w sytuacjach wyjątkowych, zarówno pod względem prawnym, jak i finansowym. Chodzi tu o uzasadnione i określone w czasie odstępowania, które pozwalają na szybkie zapewnienie krytycznych materiałów, towarów i usług oraz bezpiecznych linii produkcyjnych o krytycznym znaczeniu. Za pośrednictwem protokołów na wypadek sytuacji wyjątkowej oraz w ramach publiczno-prywatnej grupy zadaniowej ds. gotowości Komisja i państwa członkowskie opracują skoordynowane ramy zaangażowania reprezentujących sektor prywatny podmiotów o krytycznym znaczeniu w zagrożeniach związane z gotowością.

¹¹ Europejska sieć klastrów to forum współpracy klastrów przemysłowych w całej UE, przyczyniającej się do wspierania innowacji, konkurencyjności i odporności w drodze wzajemnego nawiązywania kontaktów przez przedsiębiorstwa, instytucje badawcze i organy publiczne. Wspiera ona współpracę międzysektorową, ułatwia wymianę wiedzy i zwiększa bezpieczeństwo łańcucha dostaw, zwłaszcza w strategicznych gałęziach przemysłu.

20) Przegląd ram dotyczących udzielania zamówień publicznych

Komisja przedstawi wniosek w sprawie przeglądu ram dotyczących udzielania zamówień publicznych, który będzie się opierał na obecnych ramach oraz doświadczeniach zgromadzonych w ciągu minionych kryzysów, w tym doświadczeniach związanych z COVID-19. Celem przeglądu będzie zwiększenie gotowości, w szczególności poprzez zwiększenie bezpieczeństwa dostaw w kluczowych łańcuchach wartości, zwłaszcza w sytuacji kryzysu. Już teraz obowiązują szczegółowe przepisy dotyczące sytuacji wyjątkowych; na przykład instytucje zamawiające mogą skrócić terminy i przyspieszyć procedury.

21) Ustanowienie Europejskiego Centrum Eksperckiego w dziedzinie Bezpieczeństwa Badań Naukowych

Badania naukowe i innowacje są szczególnie narażone na obce ingerencje, ryzyko dla bezpieczeństwa i zagrożenia hybrydowe. Zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych¹² Komisja ustanowi Europejskie Centrum Eksperckie w dziedzinie Bezpieczeństwa Badań Naukowych, w którym gromadzone będą dowody i które zapewniać będzie wsparcie państwom członkowskim i podmiotom zajmującym się badaniami naukowymi i innowacjami.

5. WSPÓŁPRACA CYWILNO-WOJSKOWA

Musimy przygotować się na międzysektorowe incydenty i sytuacje wyjątkowe na dużą skalę, w tym na możliwość agresji zbrojnej, skierowanej przeciwko co najmniej jednemu państwu członkowskiemu. W większości scenariuszy na wypadek sytuacji kryzysowej odpowiedzialność ponoszą w pierwszym rzędzie krajowe organy cywilne. W coraz większej liczbie scenariuszy (np. stan zagrożenia zdrowia publicznego, ekstremalne zdarzenia pogodowe, ataki hybrydowe i cybernetyczne) organy cywilne będą potrzebować wsparcia wojskowego. W przypadku agresji zbrojnej, siły zbrojne będą wymagać wsparcia cywilnego, aby zapewnić ciągłość działania państwa i społeczeństwa. W związku z tym musimy poprawić interakcje między podmiotami cywilnymi i wojskowymi, nie kwestionując ich odpowiednich kompetencji i działając w pełnej współpracy z państwami członkowskimi. Ponadto ćwiczenia na dużą skalę są często fragmentaryczne i niedostatecznie wykorzystywane, nie angażuje się w nich wszystkich odpowiednich podmiotów cywilnych i wojskowych.

Opracowanie strategicznego i trwałego systemu odstraszania

Aby skuteczniej zapobiegać incydentom i kryzysom związanym z bezpieczeństwem, powstrzymywać je i reagować na nie, a także zniechęcać podmioty działające w złych zamiarach, UE musi wykorzystać całe spektrum swoich narzędzi, w tym: (i) dyplomację cyfrową, (ii) zestaw narzędzi FIMI, (iii) zestawy narzędzi hybrydowych oraz (iv) architekturę mechanizmu reagowania na zagrożenia związane z przestrzenią kosmiczną, a także (v) zdolności obronne dostępne dla społeczności cywilnych i wojskowych, w tym, w stosownych przypadkach, proaktywne środki obronne, zgodnie z prawem międzynarodowym.

Wysoka przedstawicielka i Komisja opracują strategie zapobiegania działaniom agresorów zagrażających UE za pośrednictwem działań hybrydowych, cybernetycznych oraz zagranicznego manipulowania informacjami i ingerencji w informacje, powstrzymywania takich działań i reagowania na nie. W celu zwiększenia oddziaływania i zniechęcania

¹² Zalecenie Rady w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024H03510>.

agresorów niezbędna jest ścisła koordynacja z NATO¹³ i innymi partnerami o podobnych poglądach.

Zapewnienie ściślejszej interoperacyjności cywilno-wojskowej

UE będzie nadal wdrażać klauzule dotyczące wzajemnej pomocy (art. 42 ust. 7 TUE) i solidarności (art. 222 TFUE) oraz zacieśniać współpracę między UE a NATO, również na wypadek uruchomienia art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego. Ponadto, aby działać wspólnie w duchu solidarności, jak przewidziano w art. 222 TFUE, UE musi mieć możliwość wykorzystania wszystkich dostępnych środków i zasobów w celu udzielenia państwom członkowskim wsparcia. Może to obejmować zasoby wojskowe udostępniane wspólnie przez państwa członkowskie.

Promowanie podwójnego zastosowania już na etapie projektowania

UE musi uwzględnić kwestie podwójnego zastosowania (przy czym „podwójne zastosowanie” oznacza możliwość wykorzystania zarówno przez organy wojskowe, jak i cywilne) we wszystkich swoich inwestycjach w infrastrukturę i w planowaniu zdolności, w kontekście mobilności wojskowej, masowej ewakuacji, bezpiecznej komunikacji i łączności, bezpieczeństwa morskiego, zdolności w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz zasobów i usług kosmicznych. Opierając się na dotychczasowych działaniach Komisji i Europejskiej Agencji Obrony (EDA), UE powinna nadal promować podwójne zastosowanie infrastruktury, systemów łączności, aktywów transportowych, sprzętu, zapasów, medycznych środków przeciwdziałania, dostaw energii i technologii, tak aby mogły one być wykorzystywane zarówno do potrzeb cywilnych, jak i wojskowych.

Działania kluczowe

22) Opracowanie kompleksowych ustaleń dotyczących gotowości cywilno-wojskowej

Komisja i wysoka przedstawicielka opracują ustalenia dotyczące gotowości cywilno-wojskowej, w których doprecyzowane zostaną rola, obowiązki i priorytety instytucji, organów i jednostek organizacyjnych UE, a także państw członkowskich, w zakresie przygotowania się na wypadek incydentów i sytuacji kryzysowych oraz reagowania na nie. Uzupełnieniem tych działań będą standardowe procedury operacyjne mające na celu wzmocnienie koordynacji między podmiotami UE a państwami członkowskimi. Będą one opierać się na projektach w ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO), białej księdze w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 oraz na istniejących analizach luk w zakresie odporności i zdolności reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i katalogu postępów w zakresie celu podstawowego. Do opracowania tych ustaleń przyczynią się także prace Komisji nad europejskim mechanizmem obrony cywilnej.

UE będzie nadal wzmacniać realizowaną na szczeblu personelu współpracę operacyjną z NATO we wszystkich kontekstach sytuacji kryzysowych, począwszy od kampanii hybrydowych po agresję zbrojną.

23) Opracowanie norm na potrzeby planowania i inwestycji przewidujących podwójne zastosowanie cywilno-wojskowe

Komisja i wysoka przedstawicielka określą we współpracy z państwami członkowskimi infrastrukturę i aktywa podwójnego zastosowania we wszystkich państwach członkowskich, zapewniając tym samym, aby inwestycje wspierały odporność cywilną, bezpieczeństwo społeczne i potrzeby wojskowe w sposób wzajemnie się uzupełniający i zgodnie z wymogami

¹³ Przy pełnym poszanowaniu uzgodnionych zasad przewodnich w zakresie przejrzystości, wzajemności i inkluzywności, a także autonomii podejmowania decyzji i procedur obu organizacji.

wojskowymi. Ponadto Komisja określi normy działań podwójnego zastosowania, w których to normach uwzględnione zostaną wymogi cywilne i wojskowe – zarówno na etapie projektowania, jak i planowania. Komisja i wysoka przedstawicielka będą zachęcać państwa członkowskie, które znajdują się na etapie budowy lub modernizacji infrastruktury w transeuropejskiej sieci transportowej, do rozważenia, czy potrzebne, stosowne i wykonalne jest wyjście poza normy transportu cywilnego w celu uwzględnienia wagi, wielkości lub skali wojskowego transportu oddziałów i materiałów, zgodnie z wojskowymi wymogami NATO. Uwaga zostanie zwrócona na szczególne wymogi i konsekwencje wynikające z prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego.

UE będzie dążyć do opracowania i promowania norm technicznych, z uwzględnieniem – w stosownych przypadkach – istniejących norm NATO, na potrzeby projektowania infrastruktury, aktywów i produktów o potencjalnie podwójnym zastosowaniu.

24) Organizowanie regularnych unijnych ćwiczeń w celu upowszechniania kompleksowej gotowości

Komisja i wysoka przedstawicielka zorganizują regularne ogólnounijne kompleksowe i międzysektorowe ćwiczenia w zakresie gotowości. Celem tych ćwiczeń będzie przetestowanie procesu decyzyjnego, koordynacji i reagowania operacyjnego w UE i w poszczególnych sektorach, w tym w zakresie art. 42 ust. 7 TUE i art. 222 TFUE. Ćwiczenia te umożliwią również państwom członkowskim rozszerzenie swoich ćwiczeń krajowych, wzmocnienie współpracy transgranicznej i dostosowanie wysiłków. W Komisji i Radzie zorganizowane zostaną wymiany oparte na konkretnych scenariuszach, co pozwoli przetestować i usprawnić procedury decyzyjne w przypadku złożonych i poważnych sytuacji kryzysu, jak również zidentyfikować słabości strukturalne. W stosownych przypadkach ćwiczenia te obejmą sektor prywatny i partnerów międzynarodowych UE.

6. REAGOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Skuteczna koordynacja reagowania kryzysowego ma zasadnicze znaczenie w sytuacjach wyjątkowych. W ciągu ostatniej dekady zwiększono liczbę struktur i instrumentów UE, które mają wspierać państwa członkowskie w okresie poprzedzającym kryzys, w trakcie kryzysu i po jego zakończeniu.

W Komisji centralną rolę w sytuacji kryzysów, klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka odgrywa ERCC. W wymienionych sytuacjach ERCC wspiera zarówno instytucje UE, jak i państwa członkowskie UE. ERCC zapewnia – 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu – zdolność operacyjną Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, zarówno w zakresie gotowości, jak i reagowania. Ponadto wspiera ono państwa członkowskie i UE w przypadku uruchomienia zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR) lub powołania się na klauzulę solidarności.

Za pośrednictwem różnych mechanizmów ESDZ gwarantuje skoordynowaną i szybką reakcję UE na zewnętrzne kryzysy i sytuacje wyjątkowe mające wpływ na interesy UE w zakresie bezpieczeństwa. Jednym z tych mechanizmów jest Centrum Reagowania Kryzysowego (CRC), które realizuje obowiązek dbania o bezpieczeństwo personelu UE, ciągłość działania delegatur w sytuacji kryzysowej oraz zapewnia państwom członkowskim wsparcie w przypadku kryzysu konsularnego. Zapewnia ono spójność i koordynację gromadzonych informacji na potrzeby orientacji sytuacyjnej w sytuacji kryzysu, skupiając wszystkie odpowiednie służby pod przewodnictwem wysokiej przedstawicielki.

Za pośrednictwem uzgodnień IPCR w Radzie wspierany jest proces skoordynowanego podejmowania decyzji w przypadku poważnych i złożonych kryzysów. Uzgodnienia te ułatwiają państwom członkowskim i instytucjom UE pozyskanie wspólnej orientacji sytuacyjnej i w minionych latach dowiodły swojej elastyczności i skalowalności.

Większość z tych mechanizmów zakorzeniona jest w jednym obszarze polityki, podczas gdy kryzysy stają się coraz bardziej ze sobą powiązane. W związku z tym istnieje potrzeba zapewnienia lepszej koordynacji istniejących mechanizmów i instrumentów.

Usprawnienie koordynacji i zdolności reagowania kryzysowego na szczeblu centralnym i międzysektorowym

UE musi wzmocnić swoją koordynację w sytuacjach kryzysowych, opierając się na istniejących strukturach. Należy zmodernizować mechanizmy koordynacji, takie jak IPCR, wewnętrzny mechanizm koordynacji kryzysowej Komisji ARGUS, ERCC i CRC w ESDZ, aby sprostać przyszłym wyzwaniom. Optymalizacja uzgodnień IPCR zwiększyłaby zdolności UE i jej państw członkowskich do wdrożenia klauzuli solidarności (art. 222 TFUE), upraszczając jednocześnie jej zastosowanie.

UE musi nadal wzmacniać swoje zdolności reagowania i strategiczne rezerwy kryzysowe, w tym zapasy i możliwe do rozmieszczenia aktywa, co pozwoli zaradzić krytycznym niedoborom i zapewnić szybką reakcję, w tym na ataki hybrydowe. Rozwiązanie to obejmuje bezpieczne kanały komunikacji, jak również ustanowienie europejskiego systemu łączności krytycznej.

Prace nad europejskim mechanizmem obrony cywilnej powinny w dalszym ciągu wspierać proces wzmacniania międzysektorowych zdolności reagowania. Działania zewnętrzne UE muszą być skuteczniej powiązane z wewnętrznymi zdolnościami reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Działania kluczowe

25) Utworzenie unijnego centrum koordynacji kryzysowej

Komisja utworzy unijne centrum koordynacji kryzysowej, opierając się na strukturach i wiedzy fachowej ERCC. ERCC nadal będzie pełnić swoje funkcje w zakresie ochrony ludności; funkcje te w dalszym ciągu będą miały kluczowe znaczenie w kontekście reagowania w sytuacjach kryzysowych. Jego celem jest kontynuowanie i maksymalizowanie wsparcia dla państw członkowskich w zakresie zarządzania międzysektorowymi skutkami kryzysów, w oparciu o udoskonalone planowanie oraz bardziej kompleksową analizę i orientację sytuacyjną.

Unijne centrum koordynacji kryzysowej w ramach ERCC będzie realizowało swoje zadania w ramach Komisji, będzie również wspierać swoich partnerów w państwach członkowskich, kładąc nacisk przede wszystkim na kwestie przewidywania skutków kryzysów we wszystkich sektorach i zarządzania tymi skutkami. Aby skuteczniej powiązać działania zewnętrzne z wewnętrznym reagowaniem kryzysowym, unijne centrum koordynacji kryzysowej będzie ściśle koordynować swoje działania z ESDZ, a przede wszystkim z CRC. Bez uszczerbku dla roli ESDZ centrum koordynacji kryzysowej będzie: (i) działać na rzecz osiągnięcia na wszystkich poziomach wspólnego rozumienia kryzysów i ich skutków dla różnych sektorów i całej ludności; (ii) ułatwiać pracę w poszczególnych sektorach, zapewniając odpowiedzialnym służbom wsparcie w zakresie zarządzania kryzysowego, nie przejmując jednak obowiązków sektorowych; oraz (iii) monitorować ogólną reakcję na kryzysy, zapewniając jednocześnie przekazywanie Radzie stałych informacji zwrotnych, w tym za pośrednictwem IPCR.

26) Wzmocnienie rescEU – unijnej rezerwy zdolności reagowania

Opierając się na sukcesie, jakim okazał się rozwój zdolności w zakresie gaszenia pożarów z powietrza oraz innych zdolności rescEU, Komisja zapewni utrzymanie i ewentualne zwiększenie zdolności tego narzędzia (w zakresie gaszenia pożarów z powietrza, zdolności medycznych, CBRJ, schronień, transportu, energii). Sfinalizuje również utworzenie europejskiego szpitala polowego. Komisja oceni, wspólnie z państwami członkowskimi, możliwość rozszerzenia tych rezerw strategicznych na inne rodzaje zdolności, w odniesieniu do których stwierdzono luki (np. naprawa infrastruktury krytycznej, telekomunikacja itp.).

7. ODPORNOŚĆ DZIĘKI PARTNERSTWOM ZEWNĘTRZNYM

Bezpieczeństwo i odporność UE oraz państw członkowskich są w coraz większym stopniu powiązane z bezpieczeństwem i odpornością naszych partnerów, w szczególności naszych partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa, którzy stoją w obliczu podobnego spektrum globalnych kryzysów i wyzwań. Nasi partnerzy są często celem działań hybrydowych i innych wrogich działań (w tym wymuszenia ekonomicznego ze strony zagranicznych podmiotów działających w złych zamiarach), dążących do instrumentalizacji podatności naszych partnerów na zagrożenia i ich zależności. Współpraca z naszymi partnerami służąca przewidywaniu sytuacji kryzysowych, przygotowania się na nie, zapobiegania im i reagowania na nie przynosi korzyści obu stronom, stanowi wyraz solidarności UE i ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia ryzyka występowania kaskadowych lub ubocznych skutków kryzysów w innych regionach świata, ze szkodą dla UE.

Funkcjonując w coraz bardziej niestabilnym otoczeniu geopolitycznym oraz starając się walczyć z globalnymi wyzwaniami, takimi jak zmiana klimatu i zdrowie na świecie, UE i państwa członkowskie powinny nadal rozwijać i pogłębiać dostosowane do potrzeb i wzajemnie korzystne partnerstwa dwustronne i wielostronne, w szczególności poprzez zacieśnianie współpracy i wspieranie krajów kandydujących do UE i krajów sąsiadujących. UE powinna również zintensyfikować wysiłki na rzecz wzmocnienia skutecznego multilateralizmu, w szczególności w NATO i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Włączenie kwestii odporności i gotowości do działań zewnętrznych UE

UE powinna budować wzajemną odporność z partnerami, w szczególności w celu przeciwdziałania rosnącym zagrożeniom hybrydowym, zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje oraz zagrożeniom cyberbezpieczeństwa, a także zagrożeniom występującym w obszarach takich, jak: (i) bezpieczeństwo gospodarcze, bezpieczeństwo handlu i inwestycji, (ii) odporność społeczeństw, praworządność i instytucje, (iii) dziedzictwo kulturowe, (iv) bezpieczeństwo zdrowia publicznego i gotowość na wypadek pandemii, (v) zmiana klimatu i degradacja środowiska, (vi) energia, (vii) transport i bezpieczne szlaki zaopatrzeniowe, (viii) pomoc rozwojowa i humanitarna¹⁴ oraz (ix) zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, gotowość na wypadek klęsk żywiołowych i działania antycypacyjne. Aby możliwe było wzmocnienie odporności w ujęciu globalnym, działania UE powinny być dostosowane do celów Organizacji Narodów Zjednoczonych w zakresie zrównoważonego rozwoju i wspierać ramy ONZ z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych.

Działania kluczowe

¹⁴ Przy pełnym poszanowaniu jej szczególnego mandatu, w szczególności międzynarodowych zasad humanitarnych i międzynarodowego prawa humanitarnego.

27) Zwiększanie wzajemnej odporności wspólnie z krajami kandydującymi

UE będzie wspierać wzajemną odporność wspólnie z krajami kandydującymi, w tym poprzez włączanie ich w odpowiednie unijne inicjatywy w zakresie gotowości i ramy zarządzania kryzysowego, w ramach polityki rozszerzenia i zgodnie z procesem ich stopniowej integracji. UE pogłębi współpracę z tymi krajami w obszarach gotowości, odporności i zarządzania kryzysowego, bezpieczeństwa i obrony, w szczególności w celu przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym, zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje oraz zagrożeniom cyberbezpieczeństwa.

28) Uwzględnienie kwestii gotowości i odporności w funkcjonowaniu partnerstw dwustronnych i instytucji wielostronnych

UE będzie korzystać z takich instrumentów jak partnerstwa w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz misje i operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, a ponadto zacieśni współpracę w zakresie gotowości i odporności z kluczowymi krajami i społeczeństwami partnerskimi. UE musi dokonać przeglądu i udoskonalenia swoich sieci komunikacji kryzysowej z partnerami na całym świecie, aby móc wspierać tych partnerów w ich działaniach będących odpowiedzią na złożone kryzysy i sytuacje wyjątkowe.

Wzmocniona zostanie współpraca wielostronna z organizacjami międzynarodowymi i partnerami regionalnymi, w szczególności z ONZ i jej agencjami. Współpraca z ONZ będzie obejmować wsparcie na rzecz utrzymywania pokoju, budowania pokoju, zapobiegania konfliktom, stabilizacji i odbudowy po konfliktach, co stanowić będzie środek budowania odporności zgodnie ze wspólnymi priorytetami UE i ONZ na lata 2025–2027. UE będzie ponadto nadal zwiększać gotowość, udzielając pomocy rozwojowej i humanitarnej, która stanowi kluczowy element służący zwiększeniu odporności ludności najbardziej narażonej na zagrożenia i wyeliminowaniu pierwotnych przyczyn takiego narażenia.

29) Włączenie kwestii gotowości i odporności do współpracy z NATO

Gotowość i odporność zostaną włączone do usystematyzowanych dialogów UE–NATO, wzajemnych briefingów i szkoleń. Szczególna uwaga zostanie poświęcona mobilności wojskowej, klimatowi i bezpieczeństwu, nowym przełomowym technologiom, cyberbezpieczeństwu, przestrzeni kosmicznej i przemysłowi obronemu. Na potrzeby gotowości i odporności wykorzystana zostanie wymiana personelu zajmującego się kwestiami hybrydowych i zagranicznych manipulacji informacjami i ingerencji w informacje, bezpieczeństwem morskim, współpracą operacyjną i budowaniem zdolności partnerów.

30) Rozwijanie wzajemnej odporności za pośrednictwem zewnętrznych polityk gospodarczych i rozwojowych

UE będzie wspólnie ze swoimi partnerami rozwijać wzajemną odporność i ograniczać nadmierne uzależnienie, wykorzystując w tym celu swoją zewnętrzną politykę gospodarczą i rozwojową. Wsparciem będą kluczowe inicjatywy, takie jak strategia Global Gateway, Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”), Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) oraz zapowiadany nowy pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego. Do osiągnięcia celu przyczyni się zróżnicowanie i wzmocnienie integracji łańcuchów dostaw i łańcuchów wartości w państwach partnerskich, możliwe dzięki umowom o wolnym handlu, czystym partnerstwom handlowo-inwestycyjnym, partnerstwom strategicznym dotyczącym surowców oraz partnerstwom cyfrowym.

WNIOSKI I DALSZE DZIAŁANIA

W kontekście coraz poważniejszych ryzyk naturalnych i antropogenicznych, a także pogarszających się perspektyw związanych z bezpieczeństwem w Europie sprawą absolutnie priorytetową staje się dla UE i jej państw członkowskich wzmocnienie gotowości. Wprawdzie na pierwszej linii działania, jeżeli chodzi o ochronę ludności, gotowość i reagowanie w sytuacjach kryzysowych, znajdują się państwa członkowskie, jednak w niniejszej strategii przedstawiono wizję unii gotowości, w której UE uzupełnia starania podejmowane na szczeblu krajowym. Wspólnie będziemy efektywniejsi i sprawniejsi, będziemy działać w jasno określonych zakresach odpowiedzialności, będziemy skuteczniej przewidywać i reagować we wszystkich istotnych sektorach. Elastyczne narzędzia pomogą państwom członkowskim w reagowaniu na nieprzewidziane sytuacje wyjątkowe. Prace na rzecz unii gotowości przyczynią się ponadto do tego, że UE stanie się bardziej inkluzywna, konkurencyjna i dostatnia. Europa będzie mogła w ten sposób czerpać z wszystkich korzyści skali i efektywności – za sprawą wspólnego działania na szczeblu Unii.

Wdrażanie strategii będzie regularnie monitorowane. Bieżące informacje będą przekazywane Radzie i Parlamentowi Europejskiemu, aby możliwe było śledzenie postępów we wdrażaniu.

Jednocześnie Komisja wzywa Radę i Parlament Europejski do podjęcia współpracy z Komisją i wysoką przedstawicielką w odniesieniu do strategii oraz działań określonych w planie działania. Współpraca jest niezbędna do osiągnięcia naszych celów.

Wspólnie jesteśmy w stanie zbudować bezpieczniejszą Europę, która będzie odporniejsza i odpowiednio chroniona.